

OP WEG
NAAR PASEN
2020

Op weg naar Pasen 2020

René Hornikx en
Lisette Hornikx-Janssen (red.)

© 2020 de auteurs

© 2020 Berne Media | uitgeverij abdij van berne

www.bernemedia.com

Omslag: Geert de Koning

Coverillustratie en beelden op pagina 4, 8 en 52: Luc Freymanc

Vormgeving binnenwerk: Geert de Koning

Redactie: Frieda Pruim

Beeldredactie: Ingrid van Neer

Afbeeldingen binnenwerk: Pixabay (hoofdstuk 2), ANP/AFP (hoofdstuk 6), Jacques Savoye/Pixabay (Witte Donderdag), Dušan Smetana/Unsplash (Goede Vrijdag), Marcio Chagas/Unsplash (Stille Zaterdag), Paasicoon, gemaakt door Else Steenbergen, 1987, kapel Domkerk, Utrecht, foto Marco van der Werf (Pasen), Frank Albrecht/Unsplash (slot).

Met medewerking van: Lucia Janssen, Joost Koopmans, Marleen Kremers, Beate Rose, Annelies Rosier en Jos Vriesema

Het is niet altijd mogelijk de rechthebbende(n) van afgedrukte tekst en beeldmateriaal te achterhalen. In zulke gevallen wordt eventuele rechthebbenden verzocht zo spoedig mogelijk contact op te nemen met Berne Media, Abdijstraat 53, 5473 AC Heeswijk-Dinther.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978-90-8972-377-2

NUR 711

Inhoud

Inleiding 5

Handleiding 7

- 1 De weg wijzen 9
- 2 Beminnen 15
- 3 Dorst lessen 21
- 4 Vanuit je hart leven 27
- 5 Tot leven roepen 33
- 6 Bejubelen en verguizen 39
- 7a Drie dagen voor Pasen 45
 - Witte Donderdag* 46
 - Goede Vrijdag* 48
 - Stille Zaterdag* 50
- 7b Zien en je hart geven 53

Tot slot 59

Over de samenstellers 62

Dagmeditaties 63

Inleiding

Pasen is een feest dat lang voor onze jaartelling in de lente werd gevierd. Dit lentefeest werd een feest van bevrijding toen Mozes zijn volk wegleidde uit de onderdrukking in Egypte. Door het water van de Rietzee heen, voerde Mozes zijn volk naar de vrijheid. Een doorgang van dood naar leven, van donker naar licht. Pasen is een doorgangsfest. Aan het einde van zijn leven ging Jezus door de dood heen om op te staan tot nieuw leven. Pasen is ook een pelgrimsfeest. Als kind ging Jezus met zijn ouders naar de tempel in Jeruzalem om het paasfeest te vieren. En tot vandaag is Pasen het belangrijkste feest voor christenen.

Christenen bereiden zich op het Paasfeest voor met een veertigdaagse periode van bezinning en inkeer. Dit boekje wil u begeleiden op uw pelgrimstocht naar Pasen. Onderweg zingen we:

*Behoed mij, o God, ik vertrouw op U;
U wijst mij de weg ten leven.
Bij U is vreugde, blijvende vreugde.*

5

Dit lied uit Taizé (te beluisteren op www.tinyurl.com/behoeedmij-oGod) grijpt al vooruit op de vreugde die er is als Jezus is verrezen.

De veertigdagentijd begint op Aswoensdag. We worden eraan herinnerd dat ons leven eindig is. Stof zijn we en tot stof zullen we terugkeren (Genesis 3,19). Dit wijst ons ook op onze nietigheid als mens. Op de eerste dag op weg naar Pasen worden we eraan herinnerd dat we – hoewel we stof zijn – geroepen worden tot leven.

We staan in dit boekje stil bij de zeven zondagen van de veertigdagentijd. Op de eerste zondag horen we dat Jezus 'nee' zegt tegen het aanbod van de verleider (de valse raadgever) en 'ja' zegt op Gods roepen en beloven. God wijst Jezus de weg die hij moet gaan. Hij weet dat Hij door God wordt bemind. Op de Taborberg noemt God hem 'Mijn liefste zoon' (zondag 2). Ook wij mogen horen dat God ons bemint en ons laat drinken uit zijn bron van leven gevend water (3) en ons uitnodigt ons leven niet te laten afhangen van uiterlijk vertoon, maar zoals God te kijken naar het hart van mensen (4). En dan mogen we weten dat God ons altijd

uit moeilijke momenten helpt opstaan (5). Als we de weg gaan die God ons wijst, worden we door de een bejubeld terwijl anderen ons vernederend nastaren. Ook Jezus viel waardering en vernedering ten deel (6). De ergste vernedering die een mens kan ondergaan, onderging Jezus: veroordeling ter dood. De laatste drie dagen voor Pasen vormen het hart van het christendom (7a). Na zijn dood stond Jezus op in de harten van mensen (7b).

Elk thema heeft dezelfde opbouw (met uitzondering van de drie dagen voor Pasen): een citaat van Augustinus, een overzicht van de lezingen van die zondag (volgens het katholieke liturgische rooster), een gebed voor de maaltijd, een overweging bij het thema, een inspirerend verhaal, een gebed en een beeld met bijbehorende vragen. Thema 1 en 7b bevatten een liedsuggestie, thema 1, 6 en 7b een idee voor een activiteit.

We hopen dat dit boekje u mag begeleiden op de weg naar het feest van Pasen 2020.

Vrede en alle goeds,

Handleiding

a. De meest eenvoudige manier om van dit boekje gebruik te maken, is het op een vaste, goed zichtbare plek in huis neer te leggen in de periode van 1 maart 2020 tot en met 12 april 2020. Zo kan iedereen in huis het ter hand nemen.

b. Individueel, in familieverband of in een kleine groep kan het boekje op een meer structurele manier gebruikt worden. We geven hier een voorbeeld van:

- Ontsteek een kaars.
- Iemand leest het thema hardop voor. Hierover wordt gedurende enkele minuten nagedacht aan de hand van de vraag: wat roept dit thema bij u op? Daarna deelt u uw gedachten.
- Kies een van de teksten (het citaat, een bijbeltekst, een overweging, een verhaal) of een beeld. Iemand leest hardop voor, of u neemt de tijd om naar het beeld te kijken.
- Opdracht: Wat spreekt u in deze tekst of dit beeld het meeste aan op dit moment? Waarom spreekt het u aan? Wat zegt het over het thema?
- Korte uitwisseling.
- Afsluiten met het gebed.

7

c. Ook in de liturgievieringen van het weekend kan dit boekje goede diensten bewijzen.

Als intredeliëd wordt de canon van Taizé (Behoed mij, o God) gezongen. Het verhaal kan de eerste of tweede lezing vervangen of als slotgedachte gelezen worden. Als er een beamer is in de kerk, kan de overweging of preek afgestemd worden op het beeld dat wordt geprojecteerd.

d. Met de gebeden uit het boekje kunnen bijeenkomsten in de parochie/gemeente in deze periode geopend of afgesloten worden.

e. Bij elk thema staat een 'Gebed voor de maaltijd'. Dit gebed kan in de betreffende week voor elke maaltijd gebeden worden.

1 DE WEG WIJZEN

Een mens bidt niet om God de weg te wijzen,
maar om zelf de weg gewezen te krijgen.

Augustinus

Eerste zondag van de veertigdagentijd – 1 maart 2020

Genesis 2,7-9; 3,1-7	Je wordt mens door grenzen te verleggen.
Psalm 51,3-6a.12-14.17	God, wees mild voor mij.
Romeinen 5,12-19	Eén goed mens wijst ons de weg.
Matteüs 4,1-11	Jezus luistert naar God.

Gebed voor de maaltijd

Moge de Heer ons dankbaar maken
voor de weg die wij gaan in ons leven.
God, we vragen U:
zegen ons, verzameld rond deze tafel,
en zegen deze maaltijd.
Amen.

10

Lied

God roept de mens op weg te gaan,
zijn leven is een reis:
'Verlaat wat u bezit en ga
naar 't land dat Ik u wijs.'

Liedboek, 2014, nr. 542, strofe 1

Overweging

Op onze levensweg staan piketpaaltjes. De verleiding is groot om op zoek te gaan naar wat erachter verscholen ligt. Want 'wie durft te verdwalen, vindt nieuwe wegen', zei Erasmus al.

Ik las eens het verhaal van een vrouw die vastgelopen was in haar leven. Ze wist zich geen raad. Uit radeloosheid ging ze wandelen. Altijd hetzelfde rondje, bang als ze was om te verdwalen. Op een dag week ze af van het bekende pad. Een oudere dame fietste langs. Op haar tas stond *trust*. Dit woord raakte haar diep. Als een mantra herhaalde ze het woord 'vertrouw' steeds maar weer. Het werd haar leidende principe. Door te verdwalen vond ze een nieuwe veelbelovende weg in haar leven. Ze zei 'nee' tegen haar verleden en 'ja' tegen de nieuwe verantwoordelijkheid die op haar wachtte.

En Eva (Genesis 2,7-9; 3,1-7): ze werd verleid en plukte een verboden appel. Deelde hem met Adam. Door deze daad belandden ze buiten de tuin van Eden, in de bewoonde wereld waar ze wel keuzes konden maken en verantwoordelijk waren om een wereld op te bouwen waar het goed wonen was voor iedereen.

11

En Jezus (Matteüs 4,1-11): hij werd de woestijn in geleid. 'Welkom in de woestijn', zei de verleider, 'met zijn onbegaane wegen, onzekerheden, verleidingen.' Jezus zei tot drie keer toe 'nee' tegen de verleidingen van macht, prestatie en aanzien. En 'ja' tegen mensen die hulp nodig hadden. Onbegaane wegen bleef Jezus gaan, gestuurd door de lokroep van God.

Welkom in de woestijn die ons oproept tot soberheid.

René Hornikx

Om over na te denken: Tegen welke verleiding(en) zegt u 'nee' in deze veertigdagentijd?

Om te doen: wat u overhoudt aan een sobere levensstijl op weg naar Pasen, kunt u doneren aan: www.vastenactie.nl/doneer-nu.

Verhaal: De zin van leven in stilte

Aan een monnik die teruggetrokken in een klooster leefde, werd eens gevraagd: 'Wat is de zin van een leven in stilte en eenzaamheid?'

De monnik was juist bezig een emmer water te putten. Daarom vroeg hij zijn bezoekers dichterbij te komen. 'Kijk nu eens in de put. Wat ziet u daar?'

Ze keken de diepte in maar zagen helemaal niets.

Korte tijd later zei de monnik: 'Kijk nu nog eens naar beneden.'

Opnieuw bogen de bezoekers zich over de rand van de put.

'Wat ziet u nu?' vroeg hij.

'Nu zien we onszelf', was het antwoord.

Daarop vervolgde de monnik: 'Toen ik zojuist water uit de put haalde, was het oppervlak onrustig. Maar nu is het rustig geworden. Dat is de ervaring van de stilte: je ziet jezelf. En als je in jezelf tot rust gekomen bent, zie je niet alleen de hele wereld met heel andere ogen, maar ook God.'

Uit: *Verhalen vertellen*, Werkkatern 7 (Midden onder U, Maastricht)

12

Om over na te denken: Hoe helpt stilte u om uw weg te vinden in het leven?

Gebed

Goede God,
U schenkt ons leven,
wenst ons geluk
en nodigt ons uit op zoek te gaan naar vreugde.

De dagelijkse reclames
wijzen ons een andere, makkelijke weg.
Ze spiegelen ons voor dat
al onze wensen worden vervuld
als we 'ja' zeggen op hun aanbod.

In de verlatenheid van de woestijn,
wordt Jezus beproefd.
Leven als God
wordt hem in het vooruitzicht gesteld.
Hij weerstaat die verleiding.
Jezus zegt 'nee'.

Goede God,
schenk ons kracht
om de verleidingen te weerstaan
en de smalle weg te gaan die U ons wijst.
Versterk onze moed
om via de aandacht voor mensen
vreugde te vinden in het leven.
We vragen het U in naam van Jezus
die de weg naar geluk en vreugde ging
via de zorg voor medemensen.
Moge het zo zijn.

René Hornikx

Het labryrint bij klooster Casella, een initiatief voor jongeren van de zusters augustinessen van Sint Monica.

Vragen bij het beeld

- Wat ziet u allemaal in dit beeld?
- Wat roept het beeld bij u op?
- Herkent u het thema 'De weg wijzen' in dit beeld?
- Hoe zou u zich voelen als u een van de mensen op deze foto was?